

Sana luoja,
synnyttäjänä ja
ylläpitäjänä

*"Käsky on lamppu,
opetus on valo"*

Snl 6:23

Kristinusko on kirjauskonto

- ✧ Wikipedia:
- ✧ ”Kirjauskonnot tarkoittavat uskontoja, joissa pyhät kirjoitukset ovat keskeisessä asemassa. Tällaisia uskontoja ovat esimerkiksi kristinusko, islam, juutalaisuus, hindulaisuus ja taolaisuus.
- ✧ Yleensä pyhillä kirjoituksilla on auktoriteetin asema kyseisissä uskonnoissa. Joissain uskonnoissa, kuten kristinuskossa ja islamissa, niiden pyhiä kirjoituksia pidetään erehtymättöminä.”

Keskiajalla oli tavallista selittää Raamattua antamalla tekstile neljä eri merkitystä:

- ❧ 1) kirjaimellinen eli historiallinen merkitys (sensus litteralis),
- ❧ 2) allegorinen eli hengellinen merkitys (sensus allegoricus, vertauskuvallinen),
- ❧ 3) tropologinen eli **moraalinen** merkitys (sensus tropologicus) ja
- ❧ 4) anagoginen eli **lopunajallinen** merkitys (sensus anagogicus).
- ❧ Selitystapaa kutsuttiin "quadrigaksi" ja varsinkin allegorinen selitystaito oli suuressa arvossa kirkossa.

”Alussa oli Sana.

- ☞ Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala. Jo alussa Sana oli Jumalan luona. Kaikki syntyi Sanan voimalla. Mikään, mikä on syntynyt, ei ole syntynyt ilman häntä.” (Joh 1:1-3)*

- ☞ Uskon avulla me ymmärrämme, että maailmat on luotu Jumalan sanalla: näkyvä on syntynyt näkymättömästä. (Hepr 11:3)*

Paavali uskoo kirjoitettuun sanaan

- ✧ "uskon kaiken, mitä on kirjoitettuna (VT:n) laissa ja profeetoissa." Apt 24:14.
- ✧ Uskovien taisteluase: "Ottakaa Hengen miekka, Jumalan sana" (Ef. 6:17)

Miten Sana ilmenee?

- ✧ VT:n aikakaudella Jumala puhui suoraan ihmisille.
Jumala puhutteli Sanallaan ihmistä
- ✧ Jeesuksen aikakautena Sana oli konkreettisenä maan päällä ihmisen hahmossa, Jeesus puhutteli Sanallaan ihmistä
- ✧ Jeesuksen noustua ylös, Jumala jätti meille kirjan,
Jumala puhuttelee Raamatussa olevalla Sanallaan ihmistä

Kristinuskon ydin on Kristus eli Sana

- ☞ tehtävämme on korostaa Sanaa eli Kristusta, kuten Raamattukin tekee
- ☞ Kristuksen kirkon koko elämä ja olemus on sanassa. Jumalan sana on kirkon tunnusmerkki. Evankeliumin kautta Jumala luo seurakuntansa maan päälle ja evankeliumin varassa se säilyy ja vahvistuu.
- ☞ *"Minähän teidät olen evankeliumia julistamalla synnyttänyt Kristukseen Jeesukseen uskoviksi"* (1 Kor 4:15)
- ☞ *"Olettehan te syntyneet uudesti, ette katoavasta siemenestä, vaan katoamattomasta, Jumalan elävästä ja pysyvästä sanasta."* (1. piet 1:23)

Onko Raamattu armonväline?

- ☞ "Raamattu on, kuten sakramentitkin, armonväline. Sana tarkoittaa sitä, että meillä on tässä ulkonainen, näkyvä väline, kappale aineellista maailmaa, jossa samalla on Jumalan voima ja jossa Jumala on itse läsnä, ja joka tämän vuoksi voi välittää meille Jumalan armon." (Bo Giertz, Uskon ABC)*
- ☞ Salattu Jumala tuli Jeesuksessa käsin kosketeltavaksi, konkreettiseksi. Missä on Herran sana, siellä on hän itse läsnä (Matt 18:20).

Miten Jumala puhuttelee?

- ☞ Jumala käyttää sanaa välineenään ja sanan kautta Pyhä Henki luo yhteyden ihmiseen ja pitää sitä yllä (Matt 4:4; Joh 6:63,68; 17:20)
- ☞ Sana on perusarmonväline. Sana tiedottaa, sana pelastaa ja sana luo yhteyden. Jumala on sitoutunut käyttämään juuri sanaa välineenään.
- ☞ Pyhää Henkeä ei ihminen voi saada ilman ulkonaista sanaa. *"Jumala ei tahdo olla tekemisissä ihmisten kanssa millään muulla tavalla kuin sanan ja sakramenttien välityksellä. Kaikki se, mitä ilman sanaa ja sakramenteja Henkenä ylistetään, on itse Perkeleestä. Mooseksellekin Jumala ilmestyi ensiksi palavan pensaan ja suullisen sanan kautta"* (Tunnustuskirjat).

Sanalla on vaikutus

- ✧ Missä Jumalan sana vaikuttaa, siinä aina myös tapahtuu (Jer 5:14; 23:29; Jes 55:11; Ps 33:9).
- ✧ Jumalan pelastus tulee läsnä olevaksi sanoina ja niihin liittyvänä Jumalan toimintana.
- ✧ Sana pelastaa välittämällä ihmiselle sen, mitä Jeesus on tehnyt hänen puolestaan. Sana vakuuttaa syntien anteeksiantamuksesta. Kun ihminen luottaa tähän sanaan, hän on pelastettu.
- ✧ Evankeliumi on varsinainen armonvälinesana (Room 1:16).

Miten Jumalan voi kohdata?

- ☞ Kohtaamme siis Jumalan - monen mielestä kovin mitättömällä tavalla - lukiessamme Raamattua, kuunnellessamme sanan julistusta ja ottaessamme vastaan kasteeseen ja ehtoolliseen liittyvän näkyvän sanan.
- ☞ Armonvälineitä ovat sana ja sakramentit. Niillä on sama sisältö, Jeesus Kristus ja sama päämäärä, ihmisen pelastuminen.
- ☞ *"Sanassa ja sakramenteissa, niitä ikäänkuin välikappaleina käyttäen, lahjoitetaan Pyhä Henki, joka niissä, jotka kuulevat evankeliumin, vaikuttaa uskon - missä ja milloin Jumalan sen hyväksi näkee"* (Tunnustuskirjat).

Sakramenttien ydin

- ☞ Sakramenteissa sana yhtyy aineeseen. Niiden ydin ja sydän on aina Jumalan sana ja sisältö evankeliumi ja armo.
- ☞ Sakramenteissa oleva armo ei asu aineissa, vaan läsnä olevassa Kristuksessa.

Ymmärrämmekö Raamattua?

- ☞ Filippos kohtaa etiopialaisen hoviherran, joka lukee Jesajan kirjaa
- ☞ *"Sinä kyllä luet, mutta mahdatko ymmärtää?" Mies vastasi: "Kuinka ymmärtäisin, kun kukaan ei minua neuvo." (Apt 8:30-31)*
- ☞ *Kohta, jota hän kirjasta luki, oli tämä: -- Niin kuin lammas hänet vietiin teuraaksi, niin kuin karitsa, joka on ääneti keritsijänsä edessä, ei hänkään suutansa avannut. (Apt 8:32)*

Kuljemmeko eksyksissä?

- ☞ Saddukeukset - kreikkalaiskulttuuria omaksunut yläluokan puolue
- ☞ Eivät uskoneet ruumiin ylösnousemukseen
- ☞ Saddukeukset tulivat Jeesuksen luo kysymyksineen: *"Te kuljette eksyksissä, koska ette tunne pyhiä kirjoituksia ettekä Jumalan voimaa"* (Matt. 22:29, Mark. 12:24)
- ☞ Mitä tämä Raamatunpaikka meille kertoo?

Beroian avarakatseisemmat juutalaiset

☞ *"He ottivat sanan halukkaasti vastaan ja tutkivat päivittäin kirjoituksista, pitikö kaikki paikkansa" (Apt 17:11).*

☞ He tutkivat, mutta mistä he itseasiassa tutkivat?

☞ *Sillä missä kaksi tai kolme kokoontuvat minun nimeeni, siinä minä olen heidän keskellensä" Matt 18:20.*

Maitoruokainen vai vahva ruokainen?

☞ *"Meillä olisi tästä paljonkin sanottavaa, mutta ei ole helppo selittää näitä asioita teille, koska olette tulleet niin haluttomiksi kuulemaan. Jo aikoja sitten teistä olisi pitänyt tulla toisten opettajia, mutta sen sijaan te olette itse jälleen opin tarpeessa: jonkun olisi opetettava teille Jumalan sanan alkeet. Te tarvitsette taas maitoa, ette te kestä vahvaa ruokaa. Jokainen, jota vielä ruokitaan maidolla, on pikkulapsi, eikä sellainen kykene ottamaan vastaan syvällistä opetusta. Vahva ruoka on tarkoitettu aikuisille. He ovat totuttaneet aistinsa siihen ja harjaannuttaneet ne erottamaan hyvän ja pahan."* (Hebr 5:11-14)

Sanat puhuttelivat Lutheria

- ☞ Luther kamppaili ymmärtääkseen käsitteen "Jumalan vanhurskaus". Hän kuvaa kokemustaan näin: *"Yötä päivää vaivasin päätäni, kunnes Jumala armahti minua ja havaitsin yhteyden sanojen välillä. Se on näet tällainen: Jumalan vanhurskaus ilmestyy siinä (evankeliumissa), niin kuin kirjoitettu on: vanhurskas elää uskosta. Nyt tunsin kokonaan uudestisyntyneenä astuvani sisään paratiisin avoimista porteista. Koko Raamattu näytti minulle uudet kasvot."*
- ☞ Juuri Raamattua tutkiessaan Luther löysi Kristuksen ja evankeliumin. Sama pätee kääntäen. Juuri Kristus ja evankeliumi valaisivat hänelle Raamattua.

Miten kokemus oli avuksi Lutherille?

- ✧ Raamattu on ulkonaisesti selvä ja siten sen voi ymmärtää kuka tahansa
- ✧ Raamatussa on monia hämäreitä ja salaisia kohtia. Mutta se johtuu kyvyttömyydestämme sanojen merkityksessä ja kielenopissa.
- ✧ Lutherin mukaan Jumalan Sana, on sekä armonväline, että korkein auktoriteetti.
- ✧ Jumalan Sanaa on sekä suullinen että kirjoitettu Sana
- ✧ Raamattu on selvä ja selkeä. Sen kirjaimellinen merkitys on sama kuin hengellinen merkitys.

Ehtoollisen reaalipreesens

- ☞ Tarkoittaa todellista läsnäoloa
- ☞ "*Tämä on minun ruumiini*" (Matt. 26:26), "*tämä malja on uusi liitto minun veressäni*" (Luuk. 22:20).
- ☞ Kristuksen asetussanat pyhittävät (konsekroivat) ehtoollisaineet niin, että leipä on Kristuksen ruumis sekä viini Hänen verensä.
- ☞ Vastakohtana on väitetty, että kyse on hengellisestä vertauskuvasta – tiukka kiista yhdestä sanasta - on - aikanaan Lutherin ja sveitsiläisten reformaattoreiden välillä (mm Zwingli)

Ilman Sanaa ristiinnaulitseminenkaan ei ole avuksi

- ☞ *"Sana, Sana, Sana – kuulepas, sinä valehtelijahenki – Sana sen tekee. Vaikka Kristus annettaisiin ja ristiinnaulittaisiin tuhat kertaa meidän edestämme, olisi se kaikki turhaa, jos Jumalan Sana ei tulisi ja jakaisi sitä ja lahjoittaisi sitä minulle."*
- ☞ Luther M: Taivaallisia profeettoja vastaan

Sana synnyttäjä

☞ Pyhä Henki käyttää **aina sanaa** synnyttäessään uskon Kristukseen ihmisten sydämessä. Ihminen itse ei voi saada aikaan uskoa, "ei voi omasta voimastaan ja järjestään uskoa". Kaiken hengellisen hyvän ihmisessä tekee mahdolliseksi vain Pyhän Hengen vaikutus sanan kautta. *"Ihmisen on kuunneltava sitä sanaa, mutta hän ei voi ottaa sitä uskossa vastaan omin voimin vaan ainoastaan Jumalan, Pyhän Hengen, armon vaikutuksesta"* (Tunnustuskirjat).

Sana ylläpitäjänä

- ☞ Pyhä Henki on synnyttänyt meissä uskon Kristukseen sanan välityksellä. Sanan välityksellä hän myös jatkaa työtään meissä.
- ☞ Se lohduttaa ja rohkaisee omaatuntoamme ja niin meihin jäänyt synti ei pysty meitä kadottamaan.
- ☞ *"Pyhä Henki tekee jatkuvasti meissä työtään sanan välityksellä ja jakaa joka päivä syntien anteeksiantamusta, kunnes koittaa se elämä, jossa ei anteeksiantoa enää tarvita"* (Tunnustuskirjat).

Pietistinen herätysjulistaja Wilhelmi Malmivaara:

☞ *Miten on ystävät? Onko Jeesus kutsuttu teille vieraaksi koskaan? Jeesus on sidottu sanaan. Sanassa hän on meitä läsnä. Ken kutsuu Jeesuksen huoneeseensa, vie sinne Jumalan sanan, ei vain kirjahyllylle koristeeksi, vaan valistamaan jokapäiväisessä elämässä elämän sanana, elämänvoimana. -- Rakkaus Jeesusta kohtaan tulee ilmi hänen sanansa viljelemisessä kotona arkioloissa. Mutta hän ei ole siellä, missä ei ole hänen sanaansa."*

Jumala kaiken ylläpitäjänä

- ☞ *Jumala sanoi Moosekselle: "Minä olen se joka olen." (2. Moos. 3:14)*
- ☞ *Armoa ja rauhaa teille häneltä, joka on, joka oli ja joka on tuleva (Joh Ilm 1:4)*
- ☞ Koska Jumala on, hän on kaiken ylläpitäjä; koska hän oli, hän on kaiken olemisen alku; koska hän on tuleva, hän on kaiken päätös.

Syö tämä kirjakäärö

☞ Hän sanoi minulle: " Ihminen, syö, mitä edessäsi on. Syö tämä kirjakäärö ja sitten lähde, mene puhumaan Israelin kansalle. Niin minä avasin suuni, ja hän antoi syödäkseni sen käärön. Hän sanoi: " Ihminen, ravitse itsesi. Täytä vatsasi, syö tämä kirjakäärö, jonka minä sinulle annan." Minä söin sen, ja se maistui suussani makealta kuin hunaja. Hes 3:1-3

Mitä tarkoittaa kolminaisuusoppi?

- ✧ Kolmiyhteinen Jumala on yksi olemus, mutta Jumalalla on kolme persoonaa: Isä, Poika ja Pyhä Henki.
- ✧ Isästä puhutaan Luojana, Pojasta pelastajana ja Pyhästä Hengestä puolustajana.
- ✧ Maailmankaikkeus ei syntynyt sattumalta, vaan Isän Jumalan luomistyön tuloksena.
- ✧ *"Kaikki syntyi Sanan voimalla. Mikään, mikä on syntynyt, ei ole syntynyt ilman häntä"* (Joh. 1:3)

Jumala sanoi

- ☞ *Jumala sanoi: Tulloon valo*
- ☞ *Jumala sanoi: "Tulloon kaartuva kansi vesien väliin, erottamaan vedet toisistaan"*
- ☞ *Jumala sanoi: "Kokoontukoot taivaankannen alapuolella olevat vedet yhteen paikkaan"*
- ☞ *Jumala sanoi: "Kasvakoön maa vihreyttä"*
- ☞ *Jumala sanoi: "Tulloon valoja taivaankanteen erottamaan päivän yöstä"*

Jumala sanoi

- ☞ *Jumala sanoi: " Viliskööt vedet eläviä olentoja ja lennelkööt linnut ilmassa taivaankannen alla."*
- ☞ *Jumala sanoi: " Tuottakoon maa kaikenlaisia eläviä olentoja*
- ☞ *Jumala sanoi: " Tehkäämme ihminen, tehkäämme hänet kuvaksemme, kaltaiseksemme*
- ☞ *Jumala siunasi heidät ja sanoi heille: " Olkaa hedelmälliset, lisääntykää ja täyttäkää maa ja ottakaa se valtaanne*
- ☞ *Jumala sanoi vielä: " Minä annan teille kaikki siementä tekevät kasvit*

Psalmit käsittelevät luomista

- ☞ Herra on sanallaan luonut taivaat, suunsa henkäyksellä tähtien joukot. (Ps 33:6)*
- ☞ sinä käskit vesiä, ja ne pakenivat, ne virtasivat kiireesti, kun äänesi jylisi. Ja vuoret kohosivat, laaksot vaipuivat kukin kohdalleen, niin kuin säädit. (Ps. 104: 7-8)*

Mitä seuraa sanaa vastaan nousemisesta?

☞ siitä seuraa tuomio:

☞ *"Herra Jumala sanoi käärmeelle: koska tämän teit, olet kirottu." (1.Moos.3:14)*

Mikä on minun roolini?

- ☞ *Herra kysyi minulta: "Mitä näet, Jeremia?" Minä vastasin: "Näen mantelipuun oksan." Oikein, se on mantelipuun oksa", sanoi Herra, "minä itse valvon, että sanani toteutuu."* (Jer 1:11-12)*
- ☞ *"Niin kuin sade ja lumi tulevat taivaasta eivätkä sinne palaa vaan kastelevat maan, joka hedelmöityy ja versoo ja antaa kylväjälle siemenen ja nälkäiselle leivän, niin käy myös sanan, joka minun suustani lähtee: se ei tyhjänä palaa vaan täyttää tehtävän, jonka minä sille annan, ja saa menestymään kaiken, mitä varten sen lähetän." (Jes 55:10-11)*

Emmauksen tiellä

- ☞ Silloin Jeesus sanoi heille: *"Voi teitä ymmärtämättömiä! Noinko hitaita te olette uskomaan kaikkea sitä, mitä profeetat ovat puhuneet? Juuri niinhän Messiaan piti kärsiä ja sitten mennä kirkkauteensa."* Ja hän selitti heille Mooseksesta ja kaikista profeetoista alkaen, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu." (Luuk. 24:25-27)
- ☞ Jeesus moittii opetuslapsia, pitäisikö meitäkin moittia siitä, kuinka hitaita olemme uskomaan Jumalan Sanaa?
- ☞ Miksi Jeesus ei ilmoittanut itseään heti?

Mikä on sanan merkitys?

- ☞ Mitä se merkitsee henkilökohtaisesti?
- ☞ Mitä Sana on Raamatun mukaan?
- ☞ Onko Sanalla ja opilla jokin yhteys?
- ☞ Kumman koet tärkeämmäksi: Jumalan Sana armonvälineenä (uskon lähteenä) vai auktoriteettina (uskon normi, eli määrää, miten sinun tulee elää ja toimia)

Mitä vastaamme?

- ☞ On sanottu että Jumalan käsitys meistä on tärkeämpi kuin meidän käsityksemme hänestä ja hänen Sanastaan? Onko näin?
- ☞ Mitä Luther tarkoittaa kun hän sanoo: "Ota Kristus pois Raamatusta, mitä muuta sinä sieltä enää löydät"